

Historischer Rundbrief Historyczny Okólnik

Ausgabe / Edycja 2018 – 1

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/OS e.V.
Komisja Historyczna powiatu prudnickiego

Ring Zülz / Rynek Biała

Liebe Mitglieder und Freunde der Historischen Kommission!

Nachdem wir dieses Frühjahr unsere Jahreshauptversammlung erfolgreich mit der Wahl eines neuen Schatzmeisters sowie zahlreichen Diskussionen und Vorträgen durchführen konnten, möchte ich Sie und Euch heute zu unserer „Historischen Woche“ in Oberschlesien vom 28. Mai bis zum 2. Juni 2018 ganz herzlich einladen.

Zunächst ist aber dem neuen Schatzmeister, Sebastian König, zu seinem Amt zu gratulieren. Er verjüngt den Vorstand weiter und wird die erfolgreichen Arbeit von Rosemarie Matulla-Jablonka mit Sicherheit fortsetzen.

Erfreulicherweise verjüngt sich die Historische Kommission nicht nur kontinuierlich, sondern ist auch ständig aktiv. Für die Woche im Mai / Juni haben wir zahlreiche interessante Veranstaltungen geplant. Von besonderer Bedeutung ist dabei die Vorstellung unseres – dann frisch vorliegenden – 10. Bandes der Landeskundlichen Schriftenreihe. Ich hoffe daher sehr, dass wir uns diesen Sommer in Oberschlesien wiedersehen werden.

Ralph Wrobel

Szanowni członkowie i przyjaciele Komisji Historycznej!

Wiosną podczas Walnego Zgromadzenia dokonaliśmy wyboru nowego skarbnika, a także wygłosiliśmy liczne wykłady i przeprowadziliśmy interesujące dyskusje. Dzisiaj pragnę zaprosić WSZYSTKICH na „Tydzień historyczny” na Górnym Śląsku w terminie od 28 maja do 2 czerwca 2018 r.

W pierwszej kolejności pragnę jednak powitać nowego skarbnika – Sebastiana Königa – i pogratulować mu nowego stanowiska. Dzięki jego osobie średnia wieku w zarządzie znacznie się obniżyła. Życzę mu wielu sukcesów na nowym stanowisku, żegnając tym samym naszą wspa-
niałą skarbnik, Rosemarie Matulla-Jablonka.

Bardzo cieszy mnie nie tylko obniżenie średniej wieku członków Komisji Historycznej, jak również ich nieustająca aktywność. Podczas wspomnianego już tygodnia na przełomie maja / czerwca zaplanowaliśmy liczne wydarzenia, które wielu z Was z pewnością zainteresują. Szczególną uwagę pragnę zwrócić na prezentację niedawno dostępnego 10 tomu naszej Serii Pism Krajoznawczych. Mam nadzieję, że latem ponownie spotkamy się na Górnym Śląsku.

Ralph Wrobel

Das Karolinische Steuerkataster ist eine wichtige Primärquelle für die Wirtschafts-, Sozial- und Familiengeschichte Schlesiens in der Zeit nach dem Dreißigjährigen Krieg. Die Altkreise Zülz (poln. Biała) und Neustadt (poln. Prudnik) bildeten zusammen mit dem Altkreis Oberglogau (Głogówek) seit Beginn des 19. Jahrhunderts den Kreis Neustadt / Oberschlesien. Die Region ist traditionell sprachlich gespalten: Während bis 1945 in und um Neustadt herum nur deutsch gesprochen wurde (jetzt Hochpolnisch), waren die Dörfer in der Zülzer Region zweisprachig. Hier wird bis heute der slawische oberschlesische Dialekt gesprochen. Diese Publikation des Karolinischen Steuerkatasters macht daher der einheimischen Bevölkerung in der Zülzer Gegend einen wichtigen Teil ihrer historischen Identität mit Schwerpunkt auf den wirtschafts-, sozial- und familien-schichtlichen Fragen aus der Zeit nach dem Dreißigjährigen Krieg zugänglich. Gleichzeitig bietet sie dem deutschen Ahnenforscher die Möglichkeit, Informationen zu seiner Familiengeschichte zu finden. Der neuen polnischen Bevölkerung zeigt sie die historischen Verhältnisse in ihrer neuen Heimat.

Kataster Karoliński stanowi ważne źródło historyczne opisujące stosunki gospodarcze, społeczne i rodzinne panujące na Śląsku po wojnie trzydziestoletniej. Historyczny powiat biały (niem. Zülz) i prudnicki (niem. Neustadt) stanowią wraz z historycznym powiatem głogóweckim (niem. Oberglogau) od początku XIX w. powiat prudnicki. Region ten jest tradycyjnie dwujęzyczny; podczas gdy do 1945 r. w Prudniku i okolicy mówiono wyłącznie po niemiecku (obecnie wyłącznie po polsku), we wsiach w okolicy Białej słyszałoby się oba języki – polski i niemiecki. Do dziś mówi się w tych okolicach w gwarze śląskiej. Niniejsza publikacja Katastru Karolińskiego stanowi będzie dla tutejszej ludności autochtonicznej istotny element identyfikacji historycznej z uwzględnieniem tak ważnych dziedzin, jak gospodarka, polityka społeczna oraz historia rodzinna z okresu po wojnie trzydziestoletniej. Jednocześnie publikacja ta daje niemieckim badaczom genealogicznym możliwość znalezienia informacji dotyczących historii własnej rodziny. Obywatelom polskim pokazuje natomiast stosunki historyczne panujące między w ich nowej ojczyźnie.

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/OS e.V. (Hrsg.)
Die Altkreise Zülz und Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26
Historyczne powiaty biały i prudnicki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26

SENFKORN

ISBN 9783-935330-42-8

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/OS e.V. (Hrsg.)

Die Altkreise Zülz und Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26

Historyczne powiaty biały i prudnicki
w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26

SENFKORN

„Historische Woche“ vom 28. Mai bis zum 2. Juni 2018 in Schlesien „Tydzień historyczny“ od 28. maja do 2 czerwca 2018 r. na Śląsku

Dienstag/Wtorek, 29.05.2018

Uhrzeit/godz. 18.00

**Ort/Miejsce: Gemeindehaus Kerpen /
świątlica Kierpień**

Vortrag in Kerpen „750 Jahre Kerpen“

Wykład w Kierpniu „750 lat Kierpnia“

(R. Wrobel)

Mittwoch/Środa, 30.05.2018

Uhrzeit/godz. 18.00

**Ort/Miejsce: Muzeum Ziemi Prudnickiej, Kró-
lowej Jadwigi 23, Centrum Tradycji Tkackich,
48-200 Prudnik**

Vorstellung des 10. Bandes der Landeskundli-
chen Schriftenreihe „Die Altkreise Zülz und
Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von
1722/26“.

Prezentacja 10. tomu pism krajoznawczych
„Historyczne powiaty białski i prudnicki w
Karolińskim katastrze podatkowym z lat
1722/26“.

Donnerstag/Czwartek, 31.05.2018

Uhrzeit/godz. 15.00

**Ort/Miejsce: Ul.Główna 2, Kórnica, 47-300
Krapkowice**

Vorstellung des Buches „Oberschlesisches
Dorfleben über 100 Jahre im Bild - Historische
Fotografien aus Körnitz“ (A. Smarzly) in Körnitz
mit Volksfest (Auftritte / Darbietungen: Körnit-
zer Schulkinder, Chor der Deutschen Minder-
heit, Feuerwehr, Hüpfburg für Kinder...)

Prezentacja książki „Stulecie życia wiejskiego
na Górnym Śląsku w obiektywie - Historyczne
fotografie z Kórnicy“ (Andreas Smarzly) w
Kórnicy połączona z festynem (Występy: Dzieci
szkolne, chór, strażacy, dmuchany zamek dla
dzieci...)

Freitag/Piątek, 01.06.2018

Uhrzeit/godz. 09.00 – 17:30

**Ort/Miejsce: Muzeum Regionalne w Głó-
gówku, Słowackiego 1, 48-250**

Konferenz in Oberglogau: „Oberschlesischer
Landadel an der Schwelle zur Neuzeit: Her-
kunft, Bedeutung und Niedergang (1428 –
1648)“ mit Vorträgen u.a. von Mitgliedern der
HKKNOS

Konferencja w Głogówku: „Ziemiaństwo na
Górnym Śląsku u progu ery nowożytnej:
pochodzenie, znaczenie i upadek (1428-
1648)“ połączona z wykładami min. członków
HKKNOS.

Oberschlesischer Landadel an der Schwelle zur Neuzeit: Herkunft, Bedeutung und Niedergang (1428 – 1648)

Ziemiaństwo na Górnym Śląsku u progu ery nowożytnej: pochodzenie, znaczenie i upadek (1428-1648)

Datum / Data:	Freitag, 1. Juni 2018 / Piątek, 1 czerwca 2018 r.
Ort / Miejsce:	Oberglogauer Regionalmuseum / Muzeum Regionalne w Głogówku
09:00 – 09:30	Begrüßung der Referenten und Gäste durch die Veranstalter / Powitanie wykładowców i gości przez organizatorów
09:30 – 11:00	Herkunft des ober-schlesischen Landadels / Pochodzenie ziemiaństwa na Górnym Śląsku Kamil Adamus (Muzeum Diecezjalne w Opolu / Diözesanmuseum in Oppeln): <i>„Książę Bolko V a ruch husycki na Śląsku / Fürst Bolko V und die Hussitenbewegung in Schlesien“</i> Joachim Himanek (HKKNOS): <i>„Die Familie Larisch: Von Gläsen über Ellguth nach Karwin“ / „Ród Larisch: z Klisina przez Ligotę Białską do Karwiny“</i>
11:00 – 11:30	Kaffeepause / Przerwa kawowa
11:30 – 12:15	Reformatorisches Wirken des ober-schlesischen Landadels / Działalność ziemiaństwa na Górnym Śląsku w okresie reformacji Ralph Wrobel (HKKNOS): <i>„Die Familie Strzela von Dielaw auf Müllmen als Förderer der Reformation“ / Ród Strzela von Dielaw auf Müllmenjako prekursorzy reformacji“</i>
12:15 – 14:00	Mittagspause/ Przerwa obiadowa
14:00 – 15:30	Die (über-)regionale Bedeutung des ober-schlesischen Landadels / Ponadregionalne znaczenie ziemiaństwa na Górnym Śląsku Andreas Smarzly (HKKNOS) <i>„Die Familie Lassota von Steblau und ihre politische Wirkung auf regionaler wie internationaler Ebene / Ród Lassota von Steblau na ziemi głogóweckiej i jego działalność polityczna na Górnym śląsku oraz na arenie międzynarodowej“</i> Aleksander Devosges Cuber (Muzeum Regionalne w Głogówku / Regionalmuseum in Oberglogau), <i>„Głogóweckie fundacje Johanna (1514-1584) i Georga Maximiliana (ok. 1547-1607) von Oppersdorffów / Oberglogauer Stiftungen von Johann (1514-1584) und Georg Maximilian (um 1547-1607) von Oppersdorff“</i>
15:30 – 16:00	Kaffeepause / Przerwa kawowa

16:00 – 17:30

Ausdifferenzierung des oberschlesischen Landadels / Zróżnicowanie ziemiaństwa na Górnym Śląsku

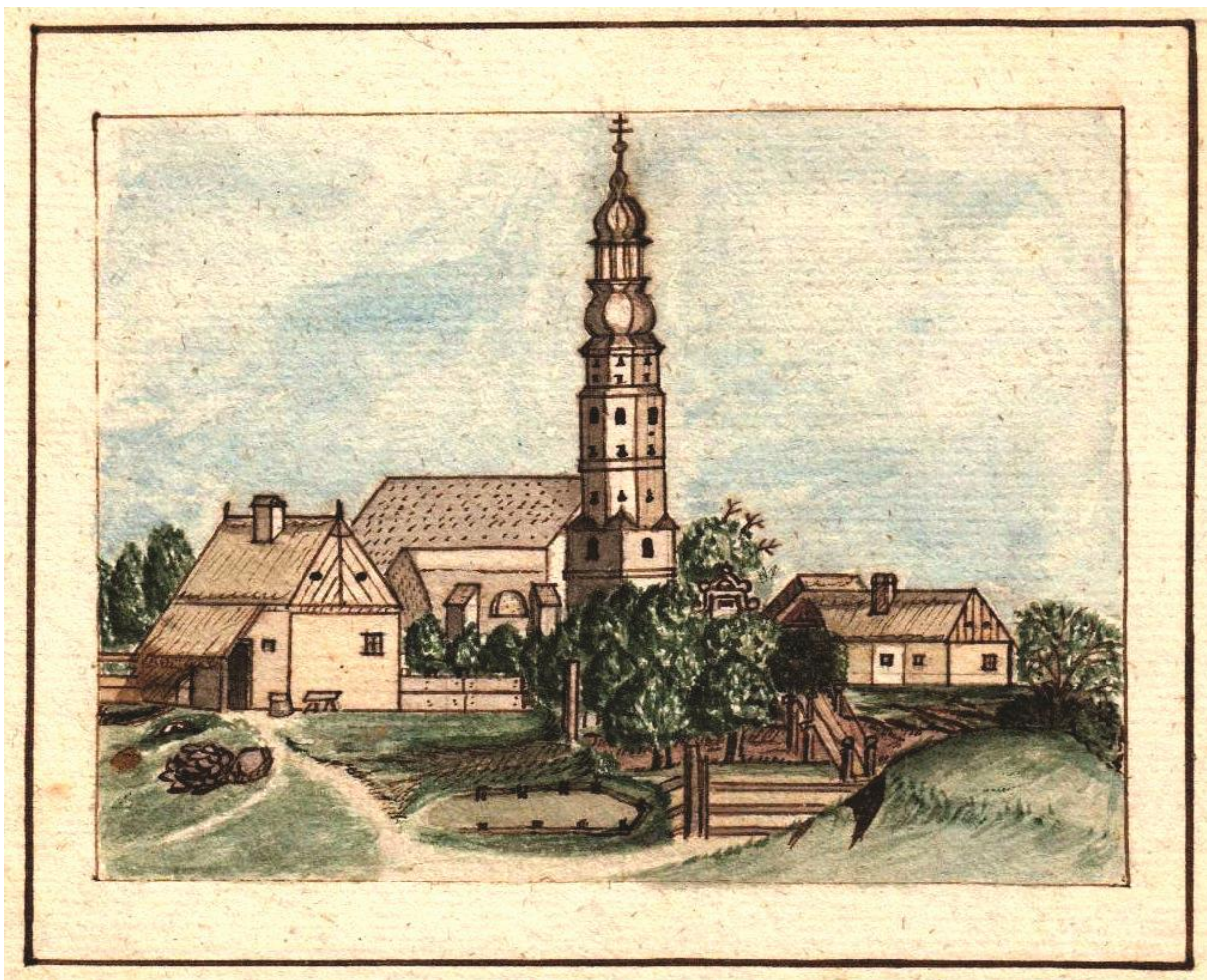
Ewa Kalbarczyk-Kłak (National Heritage Institute, Oppeln/Narodowy Instytut Dziedzictwa),

„Rezydencje szlacheckie z XVI i XVII wieku południowych obszarów dawnego księstwa opolskiego. Stan zachowania i problematyka konserwatorska / Erhaltungszustand von Adelsresidenzen aus dem 16. und 17. Jahrhundert in den südlichen Gebieten des ehemaligen Oppelner Herzogtums“

Peter Ernst (HKKNOS):

„Die Vertreibung der protestantischen Landadeligen im Zuge der Gegenreformation im Dreißigjährigen Krieg“ / Wysiedlenie protestanckiego ziemiaństwa w trakcie kontrreformacji w okresie wojny trzydziestoletniej

Anschl. Diskussionsrunde und gemeinsames Abendessen / Dyskusja i wspólna kolacja

Pfarrei Deutsch Müllmen / Parafia Wierzch

Protokoll der Jahreshauptversammlung am 03. und 04. März 2018 in Northeim

Die Freude über ein Wiedersehen im vertrauten Northeim wurde leider etwas getrübt, weil sich auf dem Höhepunkt der diesjährigen Grippeperiode viele Mitglieder krankmelden mussten. Alle, die verhindert waren, seien von hier aus herzlich begrüßt! Immerhin schafften es, trotz widriger Wetterbedingungen, gut 20 Mitglieder nach Northeim zu kommen.

Seminarprogramm am Samstag, den 3. März 2018

Gemäß dem Programm durfte sich als erstes der **Kulturreferent für Oberschlesien** vorstellen: Herr **Vasco Kretschmann**. Seine Stelle ist erst vor einem Jahr neu geschaffen worden. Er arbeitet im Auftrag der Bundesbeauftragten der Bundesregierung für Kultur und Medien. Bei seinem Vortrag ging es pragmatisch um die Möglichkeiten einer Kooperation mit der Historischen Kommission. Herr Kretschmann entwickelt eigene Projekte und fördert im Rahmen seines Budgets breitenwirksame und besonders grenzüberschreitende Projekte zur Geschichte und Gegenwart Oberschlesiens. Druckkostenzuschüsse für Bücher können leider nicht gewährt werden. Für größere Forschungsprojekte empfiehlt Herr Kretschmann, direkt die Bundesbeauftragte für Kultur und Medien anzusprechen. Bei länderübergreifenden Themen könnten wir uns für Buchvorhaben auch an die Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit wenden, die übrigens auch nicht-wissenschaftliche Publikationen fördern darf. Diese Art der Förderung könnte uns bei unseren binationalen Buchvorhaben weiterhelfen. Herrn Kretschmanns Kulturreferat ist räumlich im Oberschlesischen Landesmuseum in Ratingen untergebracht. Dieses verfügt neben seinen Ausstellungsräumen auch über Tagungsräume und eine sehr interessante, umfangreiche Bibliothek zum Thema Oberschlesien, die auch eine kleine Abteilung zu Neustadt enthält. Da ein Besuch des Museums für uns interessant wäre, waren die Teilnehmer offen für die Idee, die nächste Jahreshauptversammlung in Ratingen vorzunehmen. Herr Kre-

ttschmann würde uns gern für die zu erwartenden Kosten, die das Landesmuseum in Rechnung stellen würde, finanziell unterstützen.

Im Anschluss hat unser engagiertes Mitglied aus Schlesien, Andrea Smolarz, mit ihrem durch Andreas Smarzly ins Deutsche übersetzten **Vortrag „Valerio Kirsch - Ein Franziskanerpater aus Körnitz in Brasilien“** einen Vorgeschmack auf ihr neues Buchprojekt über den Franziskanermönch gegeben. Valerio Kirsch stammt aus ihrem Dorf Körnitz, das uns spätestens seit der fantastischen Bilderausstellung während unserer Studienreise im Mai 2016 unvergessen bleibt. Anhand von zahlreichen Fotografien, Briefen und Familienunterlagen stellte Andrea Smolarz den familiären Hintergrund, das soziale Umfeld, die Beweggründe und Möglichkeiten für eine Missionstätigkeit auf dem südamerikanischen Kontinent dar, und das über drei Jahrzehnte andauernde Wirken des Franziskanerpaters in Brasilien. Bruder Valerio ging in die Geschichte ein, u.a. als überaus aktiver Seelsorger, durch seine caritative Tätigkeit, sowie als Bauherr einer Kirche und Schulleiter eines Gymnasiums im Gebiet von Rio Negro. Weitere Aufschlüsse über sein Leben und Wirken erhofft sich Andrea Smolarz von seinem Tagebuch. Dieses gelangte nach dem Tod von Valerio Kirsch an seinem Neffen Christian Gregarek, der es wiederum vor einigen Jahren dem Franziskanerkloster in Breslau schenkte. Durch Vermittlung von Andreas Smarzly erfuhr Andrea Smolarz vom aktuellen Lageort des Tagebuches und just am Tag ihrer Anreise nach Northeim,

bekam sie dieses Tagebuch von den Breslauer Franziskanern zur Auswertung ausgeliehen. Der Inhalt des Tagebuches wird das geplante Buchprojekt zweifelsohne sehr bereichern.

Peter Ernst hat in seinem Vortrag „**Vorgeschichte der Vertreibung von Schlesiern nach dem 2. Weltkrieg**“ als Hintergründe der Vertreibung die drei folgenden herausgestellt: 1. Krieg (beide Weltkriege gingen von Deutschland aus, totaler Krieg, Kriegsverbrechen, bedingungslose Kapitulation), 2. Nationalismus (von allen Seiten, überall in Europa), 3. Demokratieversagen (Annahme, dass verschiedene Nationalitäten nicht friedlich miteinander im selben Staat leben können). Zur Zeit der Vertreibungen und während der Potsdamer Konferenz hatten die Westalliierten keinen Einfluss mehr im Machtbereich Stalins, der mit neuen Grenzen vollendete Tatsachen geschaffen hat und Polen bei den Vertreibungen Hilfe angeboten hatte. Seine Wolgadeutschen hatte er bereits vorher nach Sibirien gezwungen und aus Königsberg ließ er später die einheimische Bevölkerung in die westlichen Besatzungszonen ausweisen. Angesichts des bis September 1945 in Asien noch anhaltenden 2. Weltkrieges waren die Westalliierten auf die Unterstützung Stalins angewiesen. Bereits vor der ersten Vertreibung im Jahre 1945 waren sich alle drei ursprünglichen Siegermächte im Grundsatz darüber einig, dass Vertreibungen von nationalen Minderheiten ein probates Mittel zur Erreichung eines Nationalstaates waren. Nationale Minderheiten galten aufgrund der gesammelten Erfahrungen im 20. Jahrhundert als immer wiederkehrender Grund für Kriege, sodass ein Bevölkerungsaustausch als Friedensmaßnahme dienen sollte. Überraschend war die Fest-

stellung, dass die tatsächlichen Vertreibungshintergründe nicht den Überlieferungen der Zeitzeugen entsprechen. Die Betroffenen konnten die damaligen globalen Machtverhältnisse mangels verlässlicher Informationsquellen nicht kennen.

Für unsere Regionalforschung wäre es nun eigentlich interessant, die folgenden Fragen zu stellen:

- Was haben die Betroffenen damals in Schlesien von den Absprachen der Siegermächte gewusst?
- Welche Zukunftsoptionen meinten sie zu haben?

Vielen Dank, wenn jeder Leser sich jetzt angesprochen fühlt und mögliche Quellen beiträgt, aus denen die damalige Befindlichkeit in Schlesien hervorgeht.

Trotz der fortgeschrittenen Stunde haben darauf noch Ralph Wrobel und Johannes Preisner von ihren neusten Projekten berichtet. Ralph Wrobel hat im vergangenen Jahr eine Internetseite entwickelt, in die seine langjährigen Erfahrungen mit der Durchführung von Studienreisen in Oberschlesien eingeflossen sind: Der **Online-Reiseführer Oberschlesien** (www.orf-oberschlesien.de). Der gewöhnliche Bundesdeutsche hat Oberschlesien noch lange nicht für sich entdeckt. Dieser Reiseführer macht Lust auf die interessanten Orte in unserer Region. Dabei beschränkt sich die Betrachtung nicht auf den ehemals preußischen Teil, sondern umfasst auch den mährischen Teil Oberschlesiens. Abschließend hat Johannes Preisner Auszüge und Bilder aus seinem neuen Buchvorhaben über den **Franziskaner Ladislaus Schneider** aus Rosnochau und sein Wirken im Heiligen Land vorgestellt.

Jahreshauptversammlung am Sonntag, den 4. März 2018

TOP 1: Begrüßung durch den 1. Vorsitzenden, Beschlussfähigkeit

Während der Begrüßung zur eigentlichen Jahreshauptversammlung am Sonntag hat Ralph Wrobel für den Vorstand sein Bedauern geäußert, dass die noch amtierende Schatzmeisterin Rosemarie Matulla-Jablonka, und der Sprecher der Oberglogauer, Günter Hauptstock

nicht zugegen sein konnten. Der Bericht des Sprechers der Oberglogauer musste folglich entfallen. Die anderen Berichte hat der Vorstand vertretungsweise übernommen. Es waren am Sonntag noch insgesamt 14 Mitglieder der HKKNOS anwesend, die Versammlung war daher beschlussfähig.

Wegen ihrer Krankheit war Rosemarie Matulla-Jablonka zwar nicht in der Lage, das originale Kassenbuch und Zahlungsbelege vorzulegen, aber dafür hat sie die wesentlichen Informationen in gewohnt ordentlicher und übersichtlicher Art schriftlich zur Verfügung gestellt. Den Bericht der Kassenführung hat Ralph Wrobel später vertretungsweise vorgenommen. Die Entlastung der Schatzmeisterin für 2017 wird bei der nächsten Jahreshauptversammlung im Jahr 2019 nachgeholt. Dann ist auch eine Prüfung der Kasse für das Geschäftsjahr 2017 nachzuholen.

TOP 2: Berichte

TOP 2a: Bericht des Vorstands

Den Bericht des Vorstandes hat Ralph Wrobel eingeleitet, indem er sich bei Sebastian König und Maik Gliese dafür bedankte, dass sie letztes Jahr den „tonnenschweren“ **Grabstein von Pfarrer Hübner** mit vereinten Kräften heil von Northeim nach Neustadt transportiert haben. Dort ist der Grabstein feierlich und publikumswirksam dem Neustädter Museum übergeben worden (Bericht dazu siehe „Historischer Rundbrief“ Ausgabe 2017/2018). Ralph Wrobel zeigte den Anwesenden hierzu einen kurzen Filmbeitrag des lokalen Nachrichtensenders, der über diese Veranstaltung berichtete mit Interviews von Dr. Wojciech Dominiak und Andreas Smarzly.

Der Vorstand sprach auch seinen Dank an Kai Sauer aus, dass er den Postversand für die Mitglieder ohne E-Mail-Adressen übernommen hat!

Für unseren Webmaster Christian Sarnes, der nur am Samstag an der Tagung teilnehmen konnte, hat Ralph Wrobel berichtet, dass die Historische Kommission **eine Cloud eingerichtet** hat. Dort können alle Mitglieder ihre digitalen Sammlungen hochladen und damit den anderen Vereinsfreunden zugänglich machen und selbst von den dortigen Sammlungen profitieren. Diskutiert wurden verschiedene Aspekte, z.B. wie Einfachheit und Benutzerfreundlichkeit

(mit Struktur, Datenvolumen und Lesbarkeit) vereinbart werden können mit Sicherheit und der Wahrung von Urheberrechten. Auf jeden Fall ist die Nutzung an eine Mitgliedschaft in der Historischen Kommission geknüpft. Zugang zur Cloud erteilt unser Webmaster Christian Sarnes (Email: christian.sarnes@yahoo.de) Wie bereits erwähnt, ist die **Heimatstube geschlossen** worden. Nachdem sich interessierte Mitglieder Restbestände mitnehmen konnten, ist die verbleibende Literatur auf drei Bürounterschränke verteilt worden, die bei der Stadt Northeim für uns verbleiben.

Den Bericht des Vorstands setzte Andreas Smarzly fort. Er informierte darüber, dass der Verein kürzlich im **Staatsarchiv Oppeln Kopien der Landbücher aus den Jahren 1532-1543 und 1557-1604** angeschafft hat. Diese beinhalten sämtliche immobilienbezogene Rechtsgeschäfte in den Fürstentümern Oppeln und Ratibor, also vor allem Käufe, Verkäufe, Testamente oder Verpfändungen. Es handelt sich meistens um Geschäfte des Adels, der Gutsbesitzer, Freibauern, Kretschmer oder Müller und betrifft auch zahlreiche Orte des Kreises Neustadt. Somit bietet diese bisher nur in kurzen Auszügen publizierte Quelle einen wahren Schatz für jeden Heimatforscher. Es wurde überlegt, wie man die zum Teil in böhmischer Sprache geschriebenen Landbücher dem deutschsprachigen Forscher zur Verfügung stellen könnte. Es wurde beschlossen, dass Andreas Smarzly Kontakt zu Stefan Guzy (Autor von „Das Urbar der Herrschaft Cosel 1578“) und Waclaw Stibor (Autor mehrerer Arbeiten zu den o.g. Landbüchern) aufnehmen soll, um die Kosten zu sondieren, die für das Heraussuchen aller den Kreis Neustadt betreffenden Einträge, die Transkription dieser Einträge und die Übersetzung der böhmisch-sprachigen Einträge ins Deutsche, entstehen würden. Hiernach sind Möglichkeiten zur finanziellen Unterstützung dieses Projektes durch Dritte (z.B. die Dr.-Werner-Emil-Maaß-Stiftung, Verein für Geschichte Schlesiens, etc.) zu prüfen.

Des Weiteren leitete Andreas Smarzly eine Anfrage aus Neustadt an die Kommission weiter, ob die Kommissionsmitglieder dabei helfen könnten, alte **Fotos und Dias von Neustadt und der Umgebung** aus den 1950-90 Jahren zu sammeln, welche die Teilnehmer der Neustädter Heimatgruppe bei ihren damaligen gemeinsamen Besuchen in Neustadt aufgenommen

haben. Die Historische Kommission hat selbst eigene Fotos aus den 80'ern. Die Idee, diese digitalisieren zu lassen und die bis dahin erhaltenen Bilder auf unserer diesjährigen Studienfahrt in Neustadt öffentlichkeitswirksam zu übergeben, fand allgemeinen Beifall.

Appell an alle Leser: Bitte stellt der Historischen Kommission Kopien oder Scans von Fotografien, Filmen oder Dias zur Verfügung, die Ihr, Eure Eltern oder Verwandte bei den Besuchen im Heimatkreis in den Nachkriegsjahren erstellt haben/habt. Inzwischen besitzen diese Bilder/Filme historischen Wert und würden die Arbeit der Historischen Kommission bedeutend bereichern.

TOP 2b: Kassenbericht

Ralph Wrobel berichtet aus den dankenswerterweise von Rosemarie Matulla-Jablonka dafür zur Verfügung gestellten Unterlagen. Insbesondere erwähnenswert ist hier der Überschuss über ca. 2.000 € aus der **13. Studienfahrt „Schlösser und Gärten im nördlichen Böhmen“**. Die Kassenlage ist also insgesamt stabil geblieben. Die Abstimmung über die ausstehende Entlastung von Rosemarie Matulla-Jablonka ist bereits als Tagespunkt für die Jahreshauptversammlung in 2019 vorgemerkt worden. Bereits seit 2004 hatte Rosemarie Matulla-Jablonka ihren Mann Werner Matulla im Amt des Schatzmeisters tatkräftig unterstützt und dieses Amt selbst seit 2012 souverän bekleidet, bevor sie nun aus gesundheitlichen Gründen zurückgetreten ist. Für den Vorstand bedankte sich Ralph Wrobel nochmals ausdrücklich für Ihre hervorragende Arbeit und ihren stets geschätzten persönlichen Einsatz.

TOP 3: Neuwahl eines Schatzmeisters

Zum neuen Schatzmeister der Historischen Kommission ist aus den Reihen der Mitglieder **Sebastian König** vorgeschlagen worden. Sebastian König wurde mit 13 Ja-Stimmen und einer Enthaltung des Kandidaten selbst, von der Versammlung gewählt. Sebastian König ist schon ca. sieben Jahre lang in der Historischen Kommission aktiv. Der Verein wird davon profitieren, dass er in einem Steuerbüro arbeitet und dessen moderne Software und den Komplettservice sein Amt nutzen kann. Damit verbunden

ist ein weiterer Schritt in Richtung Professionalisierung, der optimal ist für die weitere gute Zusammenarbeit mit dem Finanzamt. Die anteiligen Kosten an der Software will sein Steuerbüro rückspenden. Da der neue Schatzmeister sich gerade in einer zeitintensiven Fortbildung befindet, werden Ralph Wrobel und Andreas Smarzly die nächsten Monate die operativen Tätigkeiten vorübergehend übernehmen.

TOP 4: Forschungs- und Publikationsprojekte

Das Buch **„Die Altkreise Zülz und Neustadt Karolinischen Kataster von 1722/26“** ist so gut wie druckfertig. Es wird im Laufe unserer diesjährigen Studienreise am 30. Mai im Museum von Neustadt vorgestellt werden. Es schließt sich an das bereits in unserer Landeskundlichen Schriftenreihe herausgegebene Vorgängerbuch zum Karolinischen Kataster für den Altkreis Oberglogau an. Besonders interessant ist das umfangreiche Kapitel über das Städtchen Zülz. Nachdem sich der Band für Oberglogau auf Landgemeinden beschränkt hat, gewinnt man hier einen Einblick in das Leben einer Stadt. Reizvoll sind auch die Spuren der alten jüdischen Gemeinde von Zülz. Es wurde einstimmig beschlossen, dem Senfkornverlag einen Druckauftrag von 300 Exemplaren zum Preis von insgesamt 2.455,65 € zu erteilen.

Das letzte Jahr vorgestellte **Buch über Schnellwalde** von unserem Mitglied Manfred Weiß ist bereits außerhalb unserer Landeskundlichen Schriftenreihe veröffentlicht worden.

Im letzten Jahr hat Johannes Preisner uns sein **Buchprojekt über die Vertreibung der Deutschen aus dem Kreis Neustadt** vorgestellt, das mittlerweile weiter vorangeschritten ist. Das Kapitel über die Hintergründe der Vertreibungen hat Peter Ernst übernommen, denn die Einordnung in den geschichtlichen Zusammenhang ist eine Voraussetzung für die Mitwirkung von Dr. Dominiak, dem Historiker und Leiter des Museums in Neustadt. Das aktuelle Manuskript wird zusammen mit dem Hintergrundkapitel in den nächsten Monaten Herrn Dr. Dominiak geschickt. Arnold Hübner wird sich freundlicherweise um die Überprüfung des Textes auf sprachliche Flüssigkeit kümmern.

Andreas Smarzly informierte über den aktuellen Stand zu seinem neuen Buch **„Oberschlesisches Dorfleben über 100 Jahre im Bild – Historische Fotografien im Bild“**. Das Projekt, das auf der Fotoausstellung in Körnitz im Jahre 2016 basiert, hat er bereits letztes Jahr bei der Jahreshauptversammlung vorgestellt. Smarzly konnte berichten, dass sein Buch nun ebenfalls kurz vor dem Abschluss steht und in den nächsten Tagen zum Drucken dem Verlag Solpress in Oppeln vorgelegt wird. Es ist eine Auflage von 500 Stück vorgesehen zum Preis von knapp 15.000 PLN (ca. 3.750,00 €). Für dieses Projekt hat Andrea Smolarz Drittmittelanträge beim Kreis Krappitz, der Gemeinde Krappitz und dem Ortsgemeinderat Körnitz gestellt und inzwischen Zusagen in Höhe von insgesamt 9.000 PLN (ca. 2.250,00 €) zugesagt bekommen. Dieser ansprechende Bildband wird auch während unserer diesjährigen „Historischen Woche“ in Schlesien am 31. Mai in Körnitz präsentiert werden.

TOP 5: „Historische Woche im Kreis Neustadt“ vom 28.5. bis 3.6.2018

Viele Punkte zu unserer diesjährigen Studienfahrt sind bereits im Protokoll angesprochen worden. Zusammenfassend sieht das Programm wie folgt aus:

Mo, 28.05.2018: Archivbesuche (Oppeln, Breslau, nach pers. Wunsch)

Di, 29.05.2018 - Nachm.: **Vortrag in Kerpen „750 Jahre Kerpen“** (R. Wrobel)

Mi, 30.05.2018 - Nachm.: **Vorstellung des 10. Bandes der Landeskundlichen Schriftenreihe „Die Altkreise Zülz und Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26“** in Neustadt

Do, 31.05.2018 - Nachm.: **Vorstellung des Buches „Oberschlesisches Dorfleben über 100 Jahre im Bild - Historische Fotografien aus Körnitz“** (A. Smarzly) in Körnitz mit Festveranstaltung

Fr, 01.06.2018: Konferenz in Oberglogau: **„Oberschlesischer Landadel an der Schwelle zur Neuzeit: Herkunft, Bedeutung und Niedergang (1428 – 1648)“** mit Vorträgen u.a. von Mitgliedern der HKKNOS

Die Vormittage stehen für weitere Archivbesuche, Treffen mit Freunden und Vereinsmitgliedern aus Polen bzw. als Freizeit zur freien Verfügung. Acht Mitglieder mit Wohnsitz in Deutschland haben bereits ihre Teilnahme an der „Historischen Woche“ zugesagt.

Wer an der „Historischen Woche“ teilnehmen möchte, denke bitte rechtzeitig an seine Unterkunft. Das Hotel Salve in Oberglogau, wo bereits mehrere Mitglieder Anzahlungen geleistet haben, ist immer weit im Voraus ausgebucht.

Im Zusammenhang mit den bevorstehenden Veranstaltungen wurde der Vorschlag von Andreas Smarzly angenommen, ein Banner für künftige Veranstaltungen, wie die anstehende „Historische Woche“ für ein öffentlichkeitswirksames Auftreten anzuschaffen.

TOP 6: Sonstiges

Planung der Studienfahrt 2019

Als Ziele unserer Studienfahrt im nächsten Jahr 2019 hat Ralph Wrobel die drei folgenden Vorschläge unterbreitet: 1. Entlang der schlesischen Nordgrenze von Grünberg nach Kattowitz mit Tschenstochau und Neuschlesien, 2. Gemeinsam mit Freunden von der Neiße und der Leobschützer Heimatgruppe in den Süden Schlesiens von Neiße über Neustadt bis Troppau, 3. Ein Besuch der Beskiden mit einem Ausflug in die Slowakei. Laut Monika Rose sind Reisen der Neiße und der Leobschützer mangels Nachfrage neulich nicht zustande gekommen. Daher wäre es sinnvoll bei Freunden dieser Vereinigungen nachzufragen, ob Interesse

an einer gemeinsamen Studienreise besteht. Aus einer Umfrage ging hervor, dass die meisten sich für eine Fahrt in den Süden Oberschlesiens aussprechen. Da die anwesenden Mitglieder aber lange nicht alle an der Studienfahrt teilnehmen werden, überließen sie dem Vorstand die endgültige Entscheidung.

Planung der nächsten Jahreshauptversammlung 2019

Nachdem der Kulturreferent für Oberschlesien Interesse an einem Besuch des Oberschlesischen Landesmuseums in Ratingen geweckt

hatte, wurde erwägt, die nächste Versammlung dort abzuhalten. Eine Verkehrsanbindung besteht, Tagungsräume sind vorhanden, Catering ist möglich, das Museum und die Bibliothek sind reizvoll. Eine offene Frage bliebe die Unterbringung. Eine Umfrage ergab, dass sich das alle vorstellen können. Niemand hat sich dagegen ausgesprochen.

Köln, den 12.3.2018

Peter Ernst

Protokół z obrad Rocznoego Walnego Zgromadzenia w dniach 3 i 4 marca 2018 r. w Northeim

Radość z ponownego spotkania w Northeim została nieco zakłócona przez falę zachorowań, która uniemożliwiła wielu członkom przybycie na spotkanie. Wszystkich, którzy musieli zostać w domu, serdecznie z tego miejsca pozdrawiamy! Mimo trudnych warunków atmosferycznych i niesprzyjającej aury 20 członkom towarzystwa udało się przybyć na spotkanie w Northeim.

Program seminarium w sobotę, 3 marca 2018 r.

Zgodnie z programem jako pierwszy głos zabrał **referent ds. kultury Górnego Śląska**: pan **Vasco Kretschmann**. Jego stanowisko jest stanowiskiem nowym, utworzonym w ubiegłym roku. Pracuje na zlecenie pełnomocnika Rządu Republiki Federalnej Niemiec ds. Kultury i Mediów. W trakcie wykładu w sposób pragmatyczny przedstawił możliwości współpracy z Komisją Historyczną. Pan Kretschmann opracowuje własne projekty i wspiera w ramach posiadanego budżetu skuteczne i w szczególności transgraniczne projekty dotyczące historii i współczesności Górnego Śląska. Nie może jednak zapewnić dopłat do publikacji książek. W przypadku większych projektów badawczych pan Kretschmann zalecał nawiązanie bezpośredniego kontaktu z pełnomocnikiem Rządu Republiki Federalnej Niemiec ds. Kultury i Mediów. W przypadku tematów transgranicznych można się również

zgłaszać do Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, która ma także możliwości udzielenia wsparcia dla projektów i publikacji niebędących publikacjami naukowymi. Ten rodzaj wsparcia może być dla nas interesujący z uwagi na nasze projekty dwunarodowe. Referat ds. kultury, w którym pracuje pan Kretschmann, ma siedzibę w Muzeum Ziemi Górnośląskiej (niem. Oberschlesisches Landesmuseum) w Ratingen. Oprócz sal wystawowych posiada również sale konferencyjne i obszerną bibliotekę obejmującą tematykę Górnego Śląska, w której znaleźć można również niewielki dział dotyczący Prudnika. Ponieważ wizyta w muzeum byłaby dla nas interesująca, uczestnicy entuzjastycznie przyjęli pomysł zorganizowania kolejnego Rocznoego Walnego Zgromadzenia w Ratingen. Pan Kretschmann zaoferował nam ewentualne wsparcie finansowe w związku z poniesionymi kosztami na rzecz muzeum.

Następnie nasza zaangażowana członkini, Andrea Smolarz, wykładem przetłumaczonym przez Adreasa Smarzewego na jęz. niemiecki pt.: **“Valerio Kirsch - franciszkanin z Kórnicy w Brazylii”** dała przedsmak swojej najnowszej publikacji opisującej życie franciszkanina. Valerio Kirsch pochodził z jej rodzinnej miejscowości, z Kórnicy, która wielu członkom pozostanie w pamięci dzięki fantastycznej wystawie fotograficznej zorganizowanej podczas wizyty studyjnej w maju 2016 r. Na podstawie licznych

zdjęć, listów i dokumentacji rodzinnej Andrea Smolarz przedstawiła tło rodzinne i społeczne, a także przyczynę i możliwości działalności misyjnej na kontynencie południowoamerykańskim oraz ponad trzydziestoletnią działalność franciszkanina w Brazylii. Brat Valerio przeszedł do historii min. jako nadzwyczaj aktywny duszpasterz, dzięki swojej działalności charytatywnej, jak również jako budowniczy kościoła i dyrektor gimnazjum w rejonie Rio Negro. Andrea Smolarz ma nadzieję, że w jego dziennikach znajdzie więcej informacji dotyczących życia i działalności zakonnika. Dzienniki te przeszły po śmierci Valerio Kirscha na własność siostrzeńca Christiana Gregarek, który sprezentował je kilka lat temu klasztorowi franciszkanów we Wrocławiu. Dzięki pomocy Andree Smolarz uzyskała informacje o obecnym miejscu pobytu dzienników, a w dzień wyjazdu do Northeim uzyskała dzienniki z zakonu franciszkanów do tymczasowej analizy. Treść tych dzienników na pewno wzbogaci planowaną publikację.

Peter Ernst w swoim wykładzie „**Wydarzenia związane z wysiedleniem Ślązaków po II wojnie światowej**” w trzech punktach przedstawił tło wysiedleń: 1. Wojna (obie wojny światowe wyszły z Niemiec, wojna totalna, zbrodnie wojenne, bezwarunkowa kapitulacja). 2. Nacjonalizm (ze wszystkich stron, wszędzie w Europie). 3. Zawodność demokracji (założenie, że różne narodowości nie mogą żyć wspólnie w jednym państwie). W okresie wysiedleń i podczas konferencji poczdamskiej aliansi nie mieli wpływu na zakres władzy Stalina, który poprzez nowe granice postawił wszystkich przed faktem dokonany i zaoferował Polakom pomoc w realizacji wysiedleń. Niemcy nadwożańscy zostali przez niego wywiezieni na Syberię a miejscową ludność z Królewca kazał wywieźć do zachodnich stref okupacyjnych. W obliczu trwającej w Azji do września 1945 drugiej wojny światowej aliansi byli skazani na wsparcie Stalina. Jeszcze przed pierwszym wysiedleniem w roku 1945 wszystkie trzy zwycięskie mocarstwa były w zasadzie zgodne co do tego, że wysiedlenie mniejszości narodowych jest wypróbowanym środkiem do ukształtowania państwa narodowego. Mniejszości narodowe z uwagi na doświadczenia XX wieku stanowiły nawracający powód do wszczynania wojen, zatem wymiana ludności

miała stanowić działanie pokojowe. Zaskakującym było twierdzenie, że rzeczywiste powody wysiedlenia nie są zgodne z przekazami świadków. Poszkodowani nie mogli znać ówczesnego układu sił z uwagi na brak wiarygodnych źródeł informacji.

Dla naszych badań historii lokalnej istotne pozostają następujące kwestie: Co poszkodowani ze Śląska wiedzieli wówczas o porozumieniach zwycięskich mocarstw? Jakie perspektywy na przyszłość wydawały im się realne? Peter Ernst i Johannes Preisner będą bardzo wdzięczni za wszelkie wskazówki.

Mimo późnej godziny Ralph Wrobel i Johannes Preisner opowiedzieli jeszcze kilka słów o swoich nowych projektach. Ralph Wrobel stworzył w ubiegłym roku stronę internetową, na której znalazły się opracowania długoletnich doświadczeń w organizacji wizyt studyjnych na Górny Śląsk: **przewodnik online po Górnym Śląsku** (www.orf-oberschlesien.de). Przeciętny Niemiec ma jeszcze dużo do odkrycia na Górnym Śląsku. Przewodnik ten zachęca do odwiedzania interesujących miejsc w naszym regionie. Propozycja ta nie obejmuje wyłącznie byłych terenów pruskich, można tutaj znaleźć również informacje o części morawskiej Górnego Śląska. Następnie Johannes Preisner przedstawił fragmenty i zdjęcia swojej nowej książki opisującej życie i działalność na Ziemi Świętej **franciszkanina, Władysława Schneidera** z Rozkochowa.

Roczne Walne Zgromadzenie w niedzielę, 4 marca 2018 r.

TEMAT 1: Przywitanie przez pierwszego przewodniczącego, kworum

W trakcie powitania podczas Roczno Walnego Zgromadzenia w niedzielę, Ralph Wrobel, w imieniu zarządu wyraził swoje ubolewanie z faktu, że urzędująca jeszcze skarbnik, Rosemarie Matulla-Jablonka i rzecznik Głogówczan, Günter Hauptstock, nie mogli być obecni na spotkaniu. Zatem sprawozdanie rzecznika Głogówczan zostało odwołane. Pozostałe sprawozdania zostały przejęte przez zarząd. Łącznie obecnych było w niedzielę 14 członków HKNOS, stąd zgromadzenie było zdolne do podejmowania uchwał.

Rosemarie Matulla-Jablonka nie była wprawdzie, z uwagi na chorobę, w stanie przedłożyć oryginalnych egzemplarzy ksiąg kasowych oraz potwierdzeń płatności, udostępniła jednak istotne informacje - jak zawsze z uwzględnieniem najwyższej staranności i przejrzystości danych. Następnie Ralph Wrobel w zastępstwie Rosemarie Matulla-Jablonka przedstawił sprawozdanie finansowe. Udzielenie skarbnikowi absolutorium za 2017 r. odbędzie się w trakcie kolejnego zgromadzenia w 2019 r. Wówczas niezbędne będzie także przeprowadzenie zaległej kontroli stanu kasy za rok obrotowy 2017.

TEMAT 2: Sprawozdania

TEMAT 2a: Sprawozdanie zarządu

Sprawozdanie zarządu rozpoczął Ralph Wrobel, kierując słowa podziękowania do Sebastiana Königa i Maika Gliese za przetransportowanie w ubiegłym roku ważącego kilkaset kilogram **nagrobka księdza Hübnera** z Northeim do Prudnika. Nagrobek został uroczystie przekazany Muzeum Ziemi Prudnickiej (patrz „Historyczny okólnik wydanie 2017/2018“). Ralph Wrobel pokazał uczestnikom krótki film lokalnej telewizji informacyjny dotyczący tego spotkania wraz z wywiadem z dr Wojciechem Dominiakiem oraz Andreasem Smarzlym.

Zarząd skierował również słowa podziękowania do pana Kaia Sauera za zobowiązanie się do wysyłania poczty członkom nieposiadającym adresów e-mail!

W imieniu administratora sieci, Christiana Sarnesa, który mógł uczestniczyć wyłącznie w sobotnim spotkaniu, Ralph Wrobel przekazał informacje o założeniu przez Komisję Historyczną **tzw. chmury**. Wszyscy członkowie mogą w tym miejscu wgrywać swoje cyfrowe zbiory i udostępniać je innym członkom, a także korzystać z dostępnych źródeł. Dyskutowano na temat przeróżnych aspektów, jak np.: połączenie prostoty i łatwości obsługi (struktura, objętość danych i czytelność) z bezpieczeństwem i ochroną danych. Korzystanie z dostępnych w chmurze źródeł jest przeznaczone dla członków Komisji Historycznej. Dostępu do naszej chmury udziela administrator, Christian Sarnes (e-mail: christian.sarnes@yahoo.de)

Jak już wspomnieliśmy, nasza **Izba Tradycji** została zamknięta. Po zabranii przez zainteresowanych członków ostatnich zasobów, pozostała literatura została rozdzielona na trzy szafki biurowe i przekazana do przechowania w urzędzie miasta w Northeim.

Sprawozdanie zarządu kontynuował Andreas Smarzly. Poinformował o zakupieniu przez stowarzyszenie w **Archiwum Państwowym w Opolu kopii Ksiąg ziemskich tzw. Landbücher z lat 1532-1543 oraz 1557-1604**. Opisują one stosunki prawne wszelkich nieruchomości w księstwie opolsko-raciborskim, czyli przede wszystkim kupno, sprzedaż, testamenty i dzierżawę. Są to głównie interesy szlachty, właścicieli ziemskich, kmieci, kramarzy i młynarzy, obejmujące tereny wielu miejscowości w powiecie prudnickim. Publikowane dotychczas jedynie wybiórczo źródło stanowi prawdziwy skarb dla badaczy małych ojczyzn. Zastanawiano się nad tym, w jaki sposób udostępnić księgi napisane częściowo po czesku czytelnikowi niemieckiemu. Postanowiono, że Andreas Smarzly zwróci się do Stefana Guzy (autor „Urbarza księstwa kozielskiego z 1578 r.“ („Das Urbar der Herrschaft Cosel 1578“) i Wacława Stibora (autor licznych prac dot. w/w ksiąg) z zapytaniem o koszty prac związanych z wyszukaniem wszystkich wpisów dotyczących powiatu prudnickiego, transkrypcję tych wpisów oraz o przetłumaczenie czeskich wpisów na język niemiecki. W tym celu należy również sprawdzić możliwości uzyskania wsparcia finansowego tego projektu od osób trzecich (np. fundację Dr.-Werner-Emil-Maaß-Stiftung, stowarzyszenie Verein für Geschichte Schlesiens itp).

Dodatkowo Andreas Smarzly przekazał zapytanie skierowane do Komisji z Prudnika, czy członkowie Komisji mogliby pomóc w zbiorce **starych filmów, zdjęć i przeźroczy z Prudnika i okolic** z lat 1950/90, które grupa lub poszczególne osoby wykonały w trakcie pobytów w Prudniku na przestrzeni ww. lat. Komisja Historyczna posiada zbiór zdjęć z lat 80-tych. Pomysł ujęcia cyfrowego tych zdjęć i publicznego przekazania ich w Prudniku w trakcie naszej kolejnej wizyty studyjnej znalazł szerokie poparcie wśród uczestników spotkania.

Apel do czytelników: Prosimy o przekazanie Komisji Historycznej kopii lub skanów zdjęć, filmów lub przezroczy, które wykonali Państwo, Państwa rodzice lub rodzina w trakcie wizyt w rodzinnych stronach w latach powojennych. Zdjęcia/ filmy mają wartość historyczną i znacznie wzbogaciłyby prace Komisji Historycznej.

TEMAT 2b: Sprawozdanie kasowe

Ralph Wrobel dziękując Rosemarie Matulla-Jablonka przedstawił na podstawie udostępnionych przez nią dokumentów stan kasy. W szczególności godna wymienienia jest nadwyżka w wysokości 2000,00 EUR pozostała po **13 wizycie studyjnej pt.: „Pałace i ogrody w północnych Czechach”**. Stan kasy pozostaje zatem stabilny. Głosowanie nad otwartym absolutorium dla Rosemarie Matulla-Jablonka stanowić będzie punkt kolejnego Walnego Zgromadzenia Roczego w 2019 r. Rosemarie Matulla-Jablonka już od 2004 r. wspierała swojego męża, Wenera Matulla, w pracach skarbnika, a od 2012 r. samodzielnie sprawowała ten urząd, obecnie jednak została z przyczyn zdrowotnych zmuszona do rezygnacji ze stanowiska. Ralph Wrobel po raz kolejny wyraził w imieniu zarządu swoją wdzięczność za znakomitą pracę i jej osobiste zaangażowanie.

TEMAT 3: Wybory nowego skarbnika

Jako kandydat na nowego skarbnika Komisji Historycznej został zaproponowany członek stowarzyszenia **Sebastian König**. Sebastian König 13 głosami za i jednym wstrzymującym się - swoim własnym - został wybrany przez zgromadzenie na pełnienie funkcji skarbnika. Sebastian König już od ok. siedmiu lat jest aktywny w strukturach Komisji Historycznej. Stowarzyszenie skorzysta na tym, że nowy skarbnik pracuje w biurze podatkowym, którego nowoczesne oprogramowanie i serwis będzie mógł wykorzystać w pracy na nowym stanowisku. Jest to kolejny krok do profesjonalizowania działalności stowarzyszenia i optymalizacji współpracy z urzędem skarbowym. Koszty oprogramowania zostaną najprawdopodobniej zwrócone przez jego biuro podatkowe. Ponieważ skarbnik obecnie znajduje się w bardzo czasochłonnym okresie doksztalcenia, Ralph Wrobel oraz Andreas

Smarzły przejmą na kilka miesięcy jego prace operacyjne.

TEMAT 4: Publikacje i wydania naukowe

Książka **„Historyczne powiaty bialski i prudnicki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26”** jest praktycznie gotowa do druku. Podczas naszej tegorocznej wizyty na Górnym Śląsku, 30 maja, zostanie zaprezentowana w muzeum w Prudniku. Publikacja nawiązuje tym samym do wydanego w ramach serii Pism Krajoznawczych Katastru Karolińskiego obejmującego historyczny powiat głogówecki. Szczególnie interesujący jest rozdział poświęcony miejscowości Biała. Tom dotyczący Głogówka obejmował głównie tereny wiejskie, w obecnym tomie można zaś poznać również życie miasta. Pasjonujące są także informacje dotyczące historycznej gminy żydowskiej w Białej. Jednogłośnie postanowiono o złożeniu zamówienia wydrukowania publikacji w wydawnictwie Senfkornverlag w ilości 300 egzemplarzy za cenę łączną 2455,65 EUR.

Przedstawiana w ubiegłym roku **książka dotycząca Szybowic** wydana przez naszego członka, Manfreda Weißa, została opublikowana poza naszą serią Pism Krajoznawczych.

W ubiegłym roku Johannes Preisner przedstawił nam swój **projekt publikacji dotyczącej wysiedlenia Niemców** z powiatu prudnickiego, projekt ten ruszył do przodu. Rozdział dotyczący tła wysiedlenia przejął Peter Ernst, ponieważ uporządkowanie danych historycznych jest wymogiem udziału w projekcie dr Dominiaka, historyka i kierownika muzeum w Prudniku. Obecny manuskrypt wraz z rozdziałem opisującym tło historyczne zostanie w ciągu najbliższych kilku miesięcy przekazany dr Dominiakowi. Arnold Hübner zobowiązał się do korekty językowej tekstu.

Andreas Smarzły poinformował o obecnym stanie prac nad książką **„Stulecie życia wiejskiego na Górnym Śląsku w obiektywie - Historyczne fotografie z Kórnicy”**. Projekt bazujący na wystawie zdjęć z Kórnicy z 2016 r. został przedstawiony w ubiegłym roku podczas Roczego Walnego Zgromadzenia. Andreas Smarzły poinformował, że jego książka również oczekuje na zakończenie i w najbliższym czasie zostanie przekazana wydawnictwu Solpress z Opola. Planuje się wydanie 500 sztuk w cenie ok. 15 000 PLN (ca. 3750 €). Na ten projekt Andrea Smolarz pozyskała środki z Powiatu

Krapkowickiego, Gminy Krapkowice oraz Rady Gminy Kórnica otrzymując potwierdzenia na 9000 PLN (ca. 2250 €). Album ten zostanie zaprezentowany również podczas naszego tegorocznego „Tygodnia Historycznego” na Śląsku 31. maja w Kórnicy.

TEMAT 5: „Tydzień historyczny w powiecie prudnickim” od 28.5. do 3.6.2018 r.

Wiele punktów naszej tegorocznej wizyty studyjnej zostało omówionych w protokole. Reasumując program przedstawia się następująco:

Poniedziałek, 28.05.2018 r.: Archiwa (Opole, Wrocław, wg osobistych życzeń)

Wtorek, 29.05.2018 - godziny popołudniowe: Wykład w Kierpniu „**750 lat Kierpnia**” (R. Wrobel)

Środa, 30.05.2018 - godziny popołudniowe: **Prezentacja 10. tomu pism lokalnych „Historyczne powiaty bialski i prudnicki w Karolińskim Katastrze Podatkowym z lat 1722/26”** w Prudniku

Czwartek, 31.05.2018 - godziny popołudniowe: **Prezentacja książki „Stulecie życia wiejskiego na Górnym Śląsku w obiektywie - Historyczne fotografie z Kórnicy”** (A. Smarzły) w Kórnicy połączona z festywnem

Piątek, 01.06.2018: Konferencja w Głogówku: **„Ziemiaństwo na Górnym Śląsku u progu ery nowożytnej: pochodzenie, znaczenie i upadek (1428-1648)”** połączona z wykładami min. członków HKKNOS

Przedpołudnia pozostają do wolnej dyspozycji, min. na pracę w archiwach, spotkania z członkami stowarzyszenia z Polski, czas wolny itp. Ośmioro członków mieszkających w Niemczech zapowiedziało udział w „Tygodniu historycznym”.

Osoby chętne do udziału w tygodniu historycznym proszone są o szybkie zamówienie noclegu. Hotel Salve w Głogówku, w którym wielu członków dokonało wpłat, jest zawsze obłożony z dużym wyprzedzeniem.

W związku z nadchodzącymi wydarzeniami propozycja Andreasa Smarzły została przyjęta, aby stworzyć baner na reklamę w przyszłych wydarzeniach, takich jak np. nadchodzący "Historyczny tydzień".

TEMAT 6: Pozostałe informacje

Podróż studyjna 2019

Jako cele naszej kolejnej wizyty studyjnej w 2019 r. Ralph Wrobel zaproponował trzy destynacje: 1. Wzdłuż północnej granicy Śląska od Zielonej Góry do Katowic z Częstochową i hist. Nowym Śląskiem, 2. Wspólna podróż z przyjaciółmi z grupy nyskiej i głubczyckiej na południe Śląska - od Nysy przez Prudnik do Opawy, 3. Beskidy z wizytą na Słowacji. Zdaniem Moniki Rose wizyty grupy nyskiej i głubczyckiej z uwagi na słabe zainteresowanie ostatnio się nie odbyły. Może warto zatem zapytać czy istnieje zainteresowanie wspólnym wyjazdem. Ankieta wykazała, że większość wypowiedziała się za wyjazdem na południe Górnego Śląska. Ponieważ obecni na spotkaniu członkowie nie będą jednak wszyscy uczestniczyć w wyjeździe, decyzję o wyborze destynacji pozostawiono zarządowi.

Plany związane z organizacją kolejnego Roczego Walnego Zgromadzenia w 2019 r.

Z uwagi na fakt, że referent ds. kultury Górnego Śląska wzbudził zainteresowanie zwiedzeniem Muzeum Górnos Śląskiego w Ratingen, wysunięto pomysł o ewentualnej organizacji kolejnego spotkania w Ratingen. Istnieje dobre połączenie komunikacyjne, na miejscu dostępne są sale wykładowe, obsługa cateringowa, a muzeum i biblioteka są fascynujące. Kwestią otwartą pozostaje nocleg. Analiza wykazała, że istnieje również taka możliwość.

Kolonia, 12.3.2018 r.

Peter Ernst

Herausgeber:

Historische Kommission für den Kreis Neustadt/Oberschlesien e.V.

Komisja Historyczna powiatu prudnickiego

p.Adr. Ralph Wrobel, Martinskloster 13, 99084 Erfurt

ralph.wrobel@hkknos.de – www.hkknos.de

Bankverbindung:

Sparkasse Gütersloh Kto.-Nr. 8014467, BLZ 478 500 65

IBAN: DE70 4785 0065 0008 0144 67

SWIFT-BIC: WELADED1GTL